

LEHDISTÖTIEDOTE nro 8/24

Luxemburgissa 16.1.2024

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-33/22 | Österreichische Datenschutzbehörde

Parlamentin tutkintavaliokunnan on lähtökohtaisesti noudatettava yleistä tietosuoja-asetusta

Näin ei ole silloin, kun se tosiasiallisesti harjoittaa toimintaa, jonka tarkoituksena on kansallisen turvallisuuden turvaaminen

Jäsenvaltion parlamentin toimeenpanoa koskevaa valvontavaltaansa käyttäessään perustaman tutkintavaliokunnan on lähtökohtaisesti noudatettava yleistä tietosuoja-asetusta.¹ Lisäksi silloin, kun kyseisessä jäsenvaltiossa on vain yksi valvontaviranomainen, tämä on lähtökohtaisesti toimivaltainen valvomaan, että tutkintavaliokunta noudattaa yleistä tietosuoja-asetusta. Kun tutkintavaliokunta tosiasiallisesti harjoittaa toimintaa, jonka tarkoituksena on sellaisenaan kansallisen turvallisuuden turvaaminen, siihen ei sitä vastoin sovelleta yleistä tietosuoja-asetusta eikä se näin ollen kuulu valvontaviranomaisen valvonnan piiriin.

Itävallan parlamentin edustajainhuone perusti tutkintavaliokunnan, jonka tehtävänä oli selvittää, kohdistuuko Itävallan liittovaltion perustuslainsuojelu- ja terrorismintorjuntavirastoon mahdollisesti poliittista vaikuttamista.²

Tutkintavaliokunta kuuli todistajaa tiedotusvälineiden edelleen lähettämässä kuulemisessa. Kuulemisesta laadittu pöytäkirja julkaistiin Itävallan parlamentin internetsivustolla. Todistajan pyytämästä anonymisoinnista huolimatta siihen sisältyi hänen täydellinen nimensä.

Koska todistaja katsoi, että hänen nimensä mainitseminen on vastoin yleistä tietosuoja-asetusta, hän teki kantelun Itävallan tietosuojaviranomaiselle. Hän selitti työskentelevänsä peitetoimintaa suorittavana tutkijana katurikollisuutta torjuvassa poliisin yksikössä. Tietosuojaviranomainen hylkäsi kantelun sillä perusteella, että vallanjakoperiaate estää sen, että tietosuojaviranomainen valvoo toimeenpanovallan elimenä sitä, noudattaako tutkintavaliokunta, joka kuuluu lainsäädäntövaltaan, yleistä tietosuoja-asetusta. Todistaja kääntyi tämän jälkeen Itävallan tuomioistuinten puoleen riitauttaakseen tämän lähestymistavan.

Itävallan hallintotuomioistuin tiedusteli unionin tuomioistuimelta, sovelletaanko lainsäädäntövaltaan kuuluvaan tutkintavaliokuntaan, joka tutkii kansallista turvallisuutta koskevaa toimintaa, yleistä tietosuoja-asetusta ja kuuluuko se tietosuojaviranomaisen valvonnan piiriin.

Unionin tuomioistuin katsoo, että myös jäsenvaltion **parlamentin** toimeenpanoa koskevaa valvontavaltaansa käyttäessään **perustaman tutkintavaliokunnan on lähtökohtaisesti noudatettava yleistä tietosuoja-asetusta**.

On totta, että yleistä tietosuoja-asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota valtion viranomaiset suorittavat sellaisen toiminnan yhteydessä, jonka tarkoituksena on kansallisen turvallisuuden turvaaminen. Jollei Itävallan hallintotuomioistuimen selvityksestä muuta johdu, **kyseessä olevan tutkinnan tarkoituksena ei** kuitenkaan **näytä sellaisenaan olevan kansallisen turvallisuuden turvaaminen**. Tutkintavaliokunnan piti näet tutkia sitä, kohdistuuko toimeenpanovaltaan kuuluvaan viranomaiseen, jonka tehtävänä on suojella perustuslakia ja torjua terrorismia, mahdollista poliittista vaikuttamista.

Kansallinen turvallisuus voi kuitenkin oikeuttaa rajoittamaan lainsäädäntötoimenpiteillä yleisestä tietosuoja-asetuksesta ilmeneviä velvollisuuksia ja oikeuksia. Asiakirja-aineistosta ei silti ilmene, että kyseessä oleva tutkintavaliokunta olisi väittänyt, että todistajan nimen paljastaminen on tarpeen kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi ja peruu lainsäädäntötoimenpiteeseen. Tältä osin tarpeellisten selvitysten tekeminen kuuluu kuitenkin Itävallan hallintotuomioistuimelle.

Koska Itävalta on päättänyt perustaa vain yhden ainoan yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetun **valvontaviranomaisen eli tietosuojaviranomaisen, tällä viranomaisella on vallanjakoperiaatteesta huolimatta lähtökohtaisesti myös toimivalta valvoa, noudattaako kyseessä olevan kaltainen tutkintavaliokunta yleistä tietosuoja-asetusta.** Tämä perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen välittömään oikeusvaikutukseen ja unionin oikeuden ensisijaisuuteen myös suhteessa kansalliseen perustuslakiin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2016/679](#).

² Kyseisen viraston sijaan tuli 1.12.2021 valtion turvallisuudesta ja tiedustelupalvelusta vastaava osasto.